

Tilburg University

Rubriek "Opsporing en politie"

Fijnaut, C.J.C.F.

Published in:

Panopticon: Tijdschrift voor Strafrecht, Criminologie en Forensisch Welzijnswerk

Publication date:

1980

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):

Fijnaut, C. J. C. F. (1980). Rubriek "Opsporing en politie". *Panopticon: Tijdschrift voor Strafrecht, Criminologie en Forensisch Welzijnswerk*, 1(3), 241-249.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

6. Het gebruik van geweld

Een van de onderwerpen die in en buiten de politie steeds weer de aandacht trekt, is het gebruik van geweld door politiemannen. Deze grote belangstelling is volkomen op haar plaats: het gebruik van geweld door de overheid stelt in onze samenleving telkens weer de rechtsstaat ter discussie. Verwonderlijk is het dan ook dat in dit land de regeling van het gebruik van geweld door de politie bijzonder gebrekkig is, zowel t.a.v. de politiemann die geweld gebruikt als t.a.v. de burger waartegen zulk geweld wordt aangewend. Maar misschien is er een oplossing van dit ernstige probleem in zicht.

De Commissie voor de herziening van het *Strafwetboek*, die bij koninklijk besluit van 6 april 1976 werd opgericht, wijdt in haar *Verslag over de voornaamste grondslagen voor de Hervorming* (Ministerie van Justitie, juni 1979, 120 F) nl. een hele paragraaf aan het 'gebruik van geweld door agenten van de openbare macht' (blz. 51-54). Hierin memoreert de commissie allereerst de geldende rechtvaardigingsgronden voor het gebruik van dit geweld. Vervolgens geeft zij het wetsontwerp weer, dat in 1969 door Minister van Justitie A. Vranckx in de Senaat werd ingediend, en waarin o.a. werd gesteld dat 'doodslag, verwondingen en slagen eveneens (zijn) gerechtvaardigd indien zij het gevolg zijn van het gebruik van een vuurwapen door een agent van het openbaar gezag of van de openbare macht, wanneer dat gebruik nodig is om de vlucht te beletten van personen ten aanzien van wie ernstige aanwijzingen bestaan dat ze hebben deelgenomen aan een gewapende overval of zich daartoe geresedmaken'. Tenslotte gaat de commissie zelf nog kort op het gestelde probleem in. Zij zegt o.m. dat het hier om een vraagstuk gaat dat 'met voorzichtigheid moet worden benaderd', en dat zij 'dan op dit punt terughoudendheid in acht' neemt. En de commissie meent verder dat als een regeling terzake wordt uitgevaardigd, 'deze enkel (zou) moeten berusten op het begrip van noodtoestand en

zouden de concrete gevallen van toepassing nader moeten worden bepaald i.v.m. de verschillende noodtoestanden waarin de agenten van de openbare macht kunnen genoopt zijn geweld te gebruiken'.

Zoals op tal van plaatsen in dit verslag beperkt de commissie zich dus ook hier tot het (in slecht Nederlands) formuleren van enkele gemeenplaatsen en loopt zij verder met een grote boog om de werkelijke problemen van dit vraagstuk heen. Voor een grondige (juridische) bespreking van dit belangrijke vraagstuk mag ik de geïnteresseerde lezer dan ook verwijzen naar enkele goede buitenlandse publikaties op dit vlak, nl. C. D. van der Vijver, *Geweldgebruik door de politie*, (Tjeenk Willink, Zwolle 1980), R. Krüger, *Polizeilicher Schusswaffengebrauch* (Boorberg Verlag, Stuttgart 1977) en G. W. Linder, *Grenzen der Anwendung unmittelbaren Zwanges durch die Vollzugspolizei* (Herbert Lang, Bern 1973).

C.F.